

Lokala nämnden Varberg

Tid: kl. 09:00

Plats: Stadshus B, lokal B3, Östra Långgatan 18, Varberg

Ledamöter

Anne Sjölund (S), vice ordförande

Madelene Thomsen (M)

Gun Svensson (C)

Margareta Bernås (L)

Christoffer Johansson (S)

Karolina Mårtensson (S)

Övriga

Camilla Karlsson, Nämndtjänsteman

Sophia Croona, Strateg

Stefan Edlund (MP), ordförande

Carina Andersson, sekreterare

1. Justering

LN VBG180011

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att

- utse Anne Sjölund att jämte ordföranden justera protokollet.

2. Godkännande av föredragningslista

LN VBG180012

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att

- godkänna den utsända föredragningslistan

3. Dialogmöte med regionstyrelsens utskott

LN VBG180004

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att

- anteckna den lämnade informationen till protokollet

Sammanfattning

Dialogmöte mellan lokala nämnder och regionstyrelsens utskott, är ett samrådsorgan där lokala nämnders presidier, utifrån lokala nämnders uppdrag, samråder och bereder gemensamma frågeställningar.

Vid sammanträdet återkopplas från dialogmötet 22 maj.

- Budget 2019
- Kunskapsunderlag 2020
- Uppföljning lokala nämnders roll och uppdrag

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Dialogmöte med regionstyrelsens utskott (2018-05-28)

Expedieras till

Beslutet ska inte expedieras

4. Kunskapsunderlag inför mål och budget 2020, slutrapport

LN VBG180014

Förslag till beslut

Varbergssnämnden beslutar att

- ställa sig bakom förslaget till gemensamt kunskapsunderlag inför mål och budget 2020

- lämna över kunskapsunderlaget till regionstyrelsen tillsammans med övriga lokala nämnder

Sammanfattning

Varbergsnämnden beslutade vid sammanträdet 2018-02-05 § 8 att lokala nämnders gemensamma kunskapsunderlag inför mål och budget 2020 ska fokusera på mångbesökare i vården. Syftet med kunskapsunderlaget är att belysa hur samhällets aktörer kan arbeta för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa hos unga för att undvika att de på grund av psykosocial problematik blir mångbesökare inom hälso- och sjukvården senare i livet.

Lokala nämnders tjänstepersoner har på uppdrag av nämnderna arbetat fram ett kunskapsunderlag. Underlaget lämnas över till regionstyrelsen i september 2018.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse kunskapsunderlag mål och budget 2020 (2018-05-28)
- Kunskapsunderlag inför mål och budget 2020 (2018-05-28)

5. Verksamhetsinriktning 2019

LN VBG180006

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att

- ställa sig bakom framtaget förslag till verksamhetsinriktning 2019
- överlämna föreslagen inriktning till ny nämnd inför beslut av verksamhetsplan 2019

Sammanfattning

Syftet med verksamhetsplanen är att peka ut nämndens inriktning och prioriterade områden under 2019. Nämnden har, utifrån nämndens inriktning, bearbetat verksamhetsplanen med utgångspunkt från uppdrag och tilldelade mål för att öka nämndens leveransförmåga.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Verksamhetsinriktning 2019 (2018-05-28)
- Inriktningsdokument 2019 Varbergsnämnden (2018-05-28)

Expedieras till

Regionstyrelsen

6. Beslut om tilldelning av utvecklingsmedel social hållbarhet – ansökningsperiod 1

LN VBG170018

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att

- tilldela xx xx kr i utvecklingsmedel för social hållbarhet för ansökningsperiod 1, 2018
- anteckna den lämnade informationen om utvecklingsmedel för social hållbarhet till protokollet

Sammanfattning

Under 2018 har Varbergsnämnden avsatt 80 000 kr i utvecklingsmedel för social hållbarhet. Det övergripande syftet är att utveckla det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom området med särskilt fokus på insatser för en mer jämlik hälsa. Som en följd av resultaten från genomförda dialoger kring unga och unga vuxnas psykiska hälsa har Varbergsnämnden under 2018 valt att särskilt prioritera insatser med fokus på barn och ungas psykiska hälsa.

Ansökan om utvecklingsmedel för social hållbarhet är uppdelad i två perioder under 2018. Under sammanträdet fattas beslut om tilldelning av utvecklingsmedel för ansökningsperiod 1, 2018.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Beslut om tilldelning av utvecklingsmedel social hållbarhet - ansökningsperiod 1 (2018-05-28)

7. Genomförda och planerade aktiviteter 2018

LN VBG180009

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att

- notera genomförda och planerade aktiviteter 2018
- arbeta efter framtagen planering

Sammanfattning

Vid sammanträdet redovisas och diskuteras Varbergsnämndens genomförda och planerade aktiviteter 2018.

Genomförda aktiviteter 2018-04-17 – 2018-05-28

1. Återkoppling fokusgrupper, Veddige, 19 april – Stefan, Sophia
2. Länspresidiet, Hylte, 7 maj – Anne, Camilla
3. Folkhälso- och trygghetsrådet, 8 maj – Camilla, Sophia
4. Återkoppling dialog unga och unga vuxnas psykiska hälsa, Drottning Blankas gymnasium, 9 maj – Margareta, Sophia
5. Återkoppling fokusgrupper Södertull, 16 maj – Stefan, Camilla
6. Dialog mellan regionstyrelsens utskott och lokala nämnder, 22 maj – Camilla
7. Teater med Hjärnkoll, 23 maj - nämnden
8. Återkoppling fokusgrupper, Bua, 24 maj – Margareta, Sophia

Planerade aktiviteter

1. Återkoppling fokusgrupper, Apelvikshöjd, 28 maj – Margareta, Sophia
2. Återkoppling dialog unga och unga vuxnas psykiska hälsa, Drottning Blankas gymnasium, 4 juni – Stefan, Anne, Sophia

3. Folkhälso- och trygghetsrådet, 4 september, Stefan, Anne, Sophia
4. Länspresidium, Falkenberg, 4 september, Anne, Camilla
5. Dialog med RS utskott, 11 september – Stefan, Anne, Camilla

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Genomförda och planerade aktiviteter 2018 (2018-05-28)
- Genomförda och planerade aktiviteter 2018 (2018-05-28)

Expedieras till

Expedieras ej

8. Information från presidiet och tjänstemän**Förslag till beslut**

Varbergsnämnden beslutar att

- anteckna den lämnade informationen till protokollet

Sammanfattning

Vid sammanträdet lämnas information om:

1. Återkopplingsplan dialoger - Sophia

9. Anmälan av inkomna skrivelser, protokoll mm**Förslag till beslut**

Varbergsnämnden beslutar att

- anteckna de inkomna skrivelserna mm till protokollet

Sammanfattning

Följande inkomna skrivelser, protokoll mm ansmäls till protokollet.

Anmälningar

- LN VBG180015-13 Region Hallands månadsrapport januari-februari 2018
- LN VBG180015-14 Regionfullmäktige § 26, Region Hallands årsredovisning 2017 med regionpolitisk debatt
- LN VBG180015-15 Regionfullmäktige § 27, Revisionsberättelse 2017
- LN VBG180015-16 Regionfullmäktige § 28, Beslut om ansvarsfrihet
- LN VBG180015-17 Regionfullmäktige § 29, Resultathantering för 2017
- LN VBG180015-18 Förändring av antal listade per vårdcentral sedan januari 2016, samma skala
- LN VBG180015-19 Förändring av antal listade per vårdcentral sedan januari 2016
- LN VBG180015-20 Antal invånare per vårdcentral månadsskifte april/maj 2018

Dialogmöte med
regionstyrelsens utskott

3

LN VBG180004

Datum
2018-05-07

Diarienummer
LN
VBG180004

Regionkontoret
Stöd och service
Karina Andersson
Nämndsekreterare

Lokala nämnden Varberg

Dialogmöte med regionstyrelsens utskott

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att
- anteckna den lämnade informationen till protokollet

Sammanfattning

Dialogmöte mellan lokala nämnder och regionstyrelsens utskott, är ett samrådsorgan där lokala nämnders presidier, utifrån lokala nämnders uppdrag, samråder och bereder gemensamma frågeställningar.

Vid sammanträdet återkopplas från dialogmötet 22 maj.

- Budget 2019
- Kunskapsunderlag 2020
- Uppföljning lokala nämnders roll och uppdrag

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Tf regiondirektör

Camilla Karlsson
Nämndtjänsteman

Beslutet ska skickas till

Beslutet ska inte expedieras

Kunskapsunderlag inför mål och budget 2020, slutrapport

4

LN VBG180014

Regionkontoret
Social hållbarhet
Camilla Karlsson
Nämndtjänsteman

Lokala nämnden Varberg

Kunskapsunderlag inför mål och budget 2020, slutrapport

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att:

- ställa sig bakom förslaget till gemensamt kunskapsunderlag inför mål och budget 2020
- lämna över kunskapsunderlaget till regionstyrelsen tillsammans med övriga lokala nämnder.

Sammanfattning

Varbergsnämnden beslutade vid sammanträdet 2018-02-05 § 8 att lokala nämnders gemensamma kunskapsunderlag inför mål och budget 2020 ska fokusera på mångbesökare i vården. Syftet med kunskapsunderlaget är att belysa hur samhällets aktörer kan arbeta för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa hos unga för att undvika att de på grund av psykosocial problematik blir mångbesökare inom hälso- och sjukvården senare i livet.

Lokala nämnders tjänstemän har på uppdrag av nämnderna arbetat fram ett kunskapsunderlag. Underlaget lämnas över till regionstyrelsen i september 2018.

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Tf regiondirektör

Camilla Karlsson
Nämndtjänsteman

Bilaga:

Slutrapport – Sambandet mellan mångbesökare och psykosociala faktorer under barn- och ungdomsåren

Click here to enter text.

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Sambandet mellan mångbesökare och psykosociala faktorer under barn- och ungdomsåren

- ett kunskapsunderlag från de lokala nämnderna

Innehåll

Kunskapsunderlag inför mål och budget 2020	2
Syfte	2
Avgränsning	2
Vem är mångbesökaren?	2
Mångbesökare är en utsatt grupp	3
Ojämligheten börjar tidigt	4
Påverkansfaktorer	4
Ekonomiska konsekvenser	5
Är vi redo för utveckling?	5
Vad kan vi göra för att förebygga att unga blir mångbesökare?	6
Referenser:	9

Kunskapsunderlag inför mål och budget 2020

De lokala nämnderna har i uppdrag att lämna över ett kunskapsunderlag till regionstyrelsen, denna gång som ett inspel inför mål och budget 2020. Kunskapsunderlaget utgår från lokala nämnders grunduppdrag, varför fokus i ämnesval ligger på en jämlik hälsa, social hållbarhet och gränsöverskridande samverkan med utgångspunkt i barns och ungas livsvillkor.

Under 2017 genomförde de lokala nämnderna ett omfattande dialogarbete där samtal fördes med såväl unga som verksamhetsföreträdare om ungas psykiska hälsa och livsvillkor. Nämnderna konstaterade att det finns stora behov för gruppen unga med psykisk ohälsa och fann en vilja att fortsätta fokusera på denna specifika grupp i kommande kunskapsunderlag. Nämnderna har därför enats om att kunskapsunderlaget inför budget 2020 ska fokusera på hur samhällets aktörer kan främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa för att undvika att unga blir mångbesökare inom hälso- och sjukvården, senare i livet.

Syfte

Belysa hur samhällets aktörer kan arbeta för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa hos unga för att undvika att de, på grund av psykosocial problematik, blir mångbesökare inom hälso- och sjukvården senare i livet.

Avgränsning

Detta kunskapsunderlag avser de personer som söker vård ofta och som inte har en svår/kronisk sjukdom.

Vem är mångbesökaren?

I Sverige avser begreppet mångbesökare vanligen patienter med fyra läkarbesök eller fler under en period av 12 månader. I de studier som refereras till i detta underlag varierar besöksfrekvensen mellan fyra till elva besök per år, för att kategoriseras som mångbesökare. Att olika studiers resultat till viss del skiljer sig åt visar att det inte finns någon tydlig definition av begreppet mångbesökare.

Kännetecknande för mångbesökarna är att de gör fler besök i vården än andra och att de drabbas av precis samma sjukdomar som alla andra men betydligt oftare. Vanligtvis är alltså läkarbesöken helt befogade men det finns ofta bakomliggande orsaker till det höga antalet läkarbesök (1). Flertalet studier visar att mångbesökare oftare besväras av psykisk ohälsa, exempelvis ångest, depression och utmattning än andra (1,2,5). Trots det söker de flesta ändå vård på grund av en somatisk

sjukdomsbild och det är vanligt med både somatisk och psykiatrisk sjukdom, dvs. flera olika diagnoser samtidigt (5).

Gruppen mångbesökare har en ålders- och könsspecifik likvärdighet med andra som söker vård (1).

Gruppen mångbesökare är inte konstant, de flesta som söker vård ofta gör det under en begränsad tid i livet. En mindre andel, ca 20 procent, fortsätter att frekvent besöka sjukvården under två eller flera år (3).

Mångbesökare är en utsatt grupp

Känsla av sammanhang (KASAM) är en teori som beskriver en individs förmåga att hantera svårigheter, nära kopplat till välbefinnande och hälsa. En individs känsla av sammanhang har stor inverkan på dennes förmåga att hantera stressfulla händelser, vilket i sin tur har stor påverkan på hälsan. Mångbesökare har ofta en svag känsla av sammanhang, vilket indikerar en nedsatt förmåga att hantera stress. Detta gör att påfrestande händelser oftare resulterar i vårdbesök och långtidssjukskrivning (1). Dessutom är stressande livshändelser som skilsmässa, dödsfall, övergrepp och kroniska sjukdomar vanligare i gruppen mångbesökare (1, 7, 9). Detta förklaras med att en lägre förmåga att hantera stress och livstrauman gör att immunförsvaret blir nedsatt. Personen drar då lättare på sig infektioner och andra sjukdomar och drabbas också i högre grad av blödningar och svullnader i samband med olycksfall (1).

Gruppen är också utsatt på följande sätt:

- Förtidspensionering och långtidssjukskrivningar är vanligare (1).
- Låg utbildningsnivå, arbetslöshet, liten arbetslivserfarenhet, svag ekonomi och låg social status är vanligare (2,5,8).
- Tidigare eller pågående missbruk är vanligare (9-10).
- Fler är ensamstående (5) och svagt socialt nätverk är vanligare (2).

Att svåra förhållanden under barndomen påverkar livet som vuxen är sedan länge känt. Forskning visar att svårigheter under barndomen är vanligare bland mångbesökare.

Förhållanden under uppväxten som är vanligare bland mångbesökare:

- Att som barn tvingas ta stort ansvar i familjen, hushållet och/eller syskon (11).
- Svår sjukdom i familjen som barn, antingen egen eller annan familjemedlems (6).
- Vårdnadshavares eller annan närståendes bortgång (7).
- Missbruk hos vårdnadshavare (7).
- Fysiska, psykiska och/eller sexuella övergrepp (12).
- Att som barn lära sig att man måste vara till nytta för andra, alltid vara glad och positiv och att inte orsaka problem för att vara uppskattad (15).

Ojämligheten börjar tidigt

En jämlik hälsa är och bör vara ett viktigt mål för den offentliga verksamheten. Inte bara för att det bidrar till bättre villkor och möjligheter för människor utan också för att det sannolikt stärker samhällssystemen i stort (17). Särskilt angeläget är det att förbättra barns hälsa eftersom det är en investering i barnens välbefinnande och deras framtid. Förutom den moraliska aspekten finns stora samhällsekonomiska vinster att göra om vi redan tidigt kan förebygga och bekämpa ohälsa hos barn och därmed minska behovet av insatser från samhället senare i livet (14).

Idag finns det dessvärre stora skillnader i ungas hälsa utifrån deras sociala bakgrund, inte minst när det gäller psykisk ohälsa. Barn med högst socioekonomisk status har 60-85% procent lägre sannolikhet att drabbas av psykisk ohälsa jämfört med barn med lägst socioekonomisk status (14).

Påverkansfaktorer

Varför en person drabbas av ohälsa eller inte beror på dess genetiska arv, personlighet, det sociala nätverket och den miljö personen lever i. Alla personer har en viss grad av sårbarhet. Det som avgör om sårbarheten leder till ohälsa eller inte är hur mycket påfrestningar vi utsätts för. Ju högre sårbarhet desto mindre stresspåslag krävs för att ohälsa ska utvecklas. Risk- och skyddsfaktorer är faktorer som ökar respektive minskar risken för ohälsa (18).

Exempel på riskfaktorer:

- Fysisk och/eller psykisk ohälsa
- Problem att knyta an
- Föräldrars oförmåga att skydda barnet och ge det omvårdnad
- Missbruk, psykisk sjukdom, relationsproblem i hemmet
- Frånvaro av skyddande nätverk

Effekten av en riskfaktor kan bli mycket större om individen redan är utsatt för andra belastningar (18).

Exempel på skyddsfaktorer:

- Förmåga att förstå och komma överens med andra
- Nyfikenhet, skolframgång, självförtroende
- Förmåga till impuls- och känslokontroll
- God relation mellan förälder och barn, god omvårdnad
- Sund ekonomisk situation
- Familjesammanhållning, att barnet är omtyckt av vuxna
- Möjlighet till fritidsintressen

Dessa faktorer är särskilt viktiga när risken är hög. Skyddseffekten ökar oftast med antalet skyddsfaktorer, men även en enskild faktor kan ha stark påverkan (18).

Ekonomiska konsekvenser

Ett arbete är initierat för att ta fram ekonomiska konsekvensanalyser.

Kunskapsunderlaget kommer att kompletteras med resultatet av detta analysarbete.

Är vi redo för utveckling?

Att människor har olika grad av sårbarhet är inte något som går att påverka. Däremot finns det från samhällets sida stora möjligheter att ge stöd till barn och familjer för att stärka de skyddsfaktorer som ökar personens motståndskraft mot belastningar. På samma sätt kan samhället bidra till att skydda barn mot de riskfaktorer som ökar sannolikheten för att något negativt ska hända. Att stärka skyddsfaktorer och minimera riskfaktorer är en viktig del i arbetet för en jämlik hälsa.

All utveckling mot en mer jämlik hälsa kräver ett ihärdigt och långsiktigt arbete, med fokus på stegvisa förändringar. Fokus behöver bland annat vara på hur förändringar i verksamheter kan skapa bättre kvalitet och högre tillgänglighet för invånarna. Detta bidrar i sin tur till förbättrade livsvillkor, möjligheter och hälsa för dem som behöver

stöd och insatser från de olika välfärdssystemen. För att åstadkomma jämlik hälsa behövs ett tvärsektorielt perspektiv eller systemsynsätt (17).

Det är Sveriges kommuner, landsting och regioner som har nyckeln till att förbättra hälsan för stora befolkningsgrupper. De stora välfärdsverksamheterna behöver styras mot gemensamma mål, arbeta med god kvalitet i alla led och verksamheter, nyttja ny teknik och nya metoder samt följa upp resultaten. Det finns en betydande samlad kompetens om hälsa och förebyggande arbete inom skola, socialtjänst, omsorg och hälso- och sjukvård. Att samordna denna kompetens är en förutsättning för att nå målen (16).

Vad kan vi göra för att förebygga att unga blir mångbesökare?

I de lokala nämndernas rapport *Unga och unga vuxnas psykiska hälsa och livsvillkor* som togs fram efter den omfattande dialogprocessen under 2017 presenterades ett antal åtgärdsförslag. Åtgärdsförslagen togs fram utifrån resultatet av dialogerna som genomförts och belyste olika områden som behöver utvecklas dels för att förebygga psykisk ohälsa och dels för att unga som besvärats av psykisk ohälsa ska få snabbare och mer kvalitativ hjälp. Dessa åtgärdsförslag har varit utgångspunkten för nedanstående uppmaningar och kompletterade åtgärdsförslag.

I åtgärdsförslagen är det särskilt angeläget att fokusera på följande behovsgrupper:

- unga med funktionsnedsättning
- unga utanför arbetsmarknaden
- unga HBTQ-personer
- unga nyanlända

Vi kan förebygga att unga blir mångbesökare genom kunskap

Det kan vara svårt att veta hur man kan förebygga mångbesökare men genom att öka och implementera kunskapen om förebyggande och främjande arbete och om uppväxtvilkorens betydelse skulle vi kunna minska antalet personer som inte får rätt hjälp för sin psykiska ohälsa, trauman eller sociala utmaningar i livet.

Öka kunskapen om

- Hur sårbarhet, Känsla av sammanhang och psykisk ohälsa påverkar den fysiska hälsan
- Hur barn påverkas av att vara anhörig till vuxna med psykisk ohälsa och/eller missbruk
- Hur fysiska, psykiska och sexuella övergrepp påverkar den psykiska hälsan och livsvillkoren
- Barn och vårdnadshavares anknytning och dess betydelse för den psykiska hälsan

- Betydelsen av att ha ett skyddande nätverk

Vi kan förebygga att unga blir mångbesökare genom bra bemötande

Flera unga vittnar om bristande bemötande och hur det påverkar dem negativt. Inom skolan, elevhälsan och andra verksamheter är det viktigt att skapa förutsättningar för ett bemötande som utgår från individens behov. Detta för att individen ska kunna skapa en trygghet och tillit till andra personer och sig själv.

Skapa förutsättningar för ett bra bemötande genom att:

- Utgå från individens behov i alla delar av de verksamheter som möter unga och unga vuxna
- Öka medvetenheten om hur våra normer påverkar bemötandet
- Mäta och följa upp bemötandet

Vi kan förebygga att unga blir mångbesökare genom behovsstyrning och stöd

Det är viktigt att skapa förutsättningar för de professioner som arbetar med barn och unga. De behöver få arbeta relationsskapande, tvärprofessionellt och möta individen utifrån dennes förutsättningar, detta för att stärka individen i sig själv.

Det är också viktigt att utveckla den politiska styrningen och beställningen kring hur vi tillsammans ska arbeta med särskilda behovsgrupper generellt och för unga som riskerar att bli mångbesökare. Det krävs nära kopplingar mellan den strategiska och den operativa nivån för att arbetet verkligen ska leda till högre kvalitet och förändrade arbetssätt.

Samhällets aktörer behöver utveckla

- Arbetet med kompletterande nulägesanalyser och prognoser med fokus på psykisk ohälsa generellt och för särskilda behovsgrupper specifikt.
- Den politiska styrningen och beställningen med fokus på psykisk ohälsa
- Styrning och ledning som utgår från individens behov så att rätt person får rätt stöd i syfte att uppnå en jämlik hälsa
- Mål och lämpliga måtvärden för att följa upp arbetet med koppling till ungas psykiska hälsa.
- Fysiska och digitala ingångsvägar för att underlätta för unga med psykisk ohälsa att söka och få tillgång till hjälp
- Förutsättningarna för de professioner som arbetar med barn och unga att arbeta relationsskapande och möta individen utifrån dennes förutsättningar
- Behovsanpassat stöd till barn och unga i förskola och skola

Vi kan förebygga att unga blir mångbesökare genom strategisk samverkan och samhandling

Vi behöver skapa samsyn kring vad som behöver göras och definiera gemensamma mål och indikatorer. Vi behöver också skapa samsyn kring det gemensamma ansvaret inom och mellan olika verksamheter och huvudmän (skola, vård och andra myndigheter). Genom detta kan vi minska glappen mellan verksamheter som möter barn och unga.

Vi behöver utveckla:

- Samordnad samverkan utifrån individens behov
- Arbetssätt för att identifiera styrkor och svagheter i befintlig samverkan
- Flexibla arbetssätt och klargöra det gemensamma åtagandet i samverkan mellan verksamheter
- Arbetet med att tydliggöra ansvaret för att underlätta vid övergångar mellan verksamheter och huvudmän (t.ex. vårdnivåer, skolstadier, myndigheter)
- Mål, delmål, indikatorer och uppföljning av samverkan

Vi kan förebygga att unga blir mångbesökare genom att arbeta med våra normer och värderingar

Vi behöver skapa en jämlik hälsa och jämlik vård. Vi behöver också stärka ungas förmåga att hantera relationer och förändringar i det komplexa samhälle de växer upp lever i. Vi behöver skapa fler forum för delaktighet och medskapande frågor som rör mångbesökare och barn och unga.

Vi behöver utveckla:

- Ungas förmågor att hantera relationer och förändringar i dagens komplexa samhälle
- Arbetssätt för att uppmärksamma betydelsen av genusstrukturer, värderingar och normer som kan vara anledningen till att vissa ungdomar inte söker och får hjälp i tid
- Fler forum för delaktighet och medskapande kring frågor som rör barn och unga

Hur får vi större genomslagskraft tillsammans?

För att få en större genomslagskraft bedöms några av åtgärdsförslagen ha större påverkan och möjlighet att bidra till förändring. Därför lyfts följande särskilt fram:

- Kunskap om vikten av helhetsperspektivet kring individen, hur livets olika delar påverkar individens situation
- Utveckla den politiska styrningen och beställningen i frågor som rör psykisk hälsa
- Utveckla mål, delmål, indikatorer och uppföljning gällande bemötande
- Förbättra samverkan på regional och lokal nivå genom att följa upp befintliga former samt utveckla mål, delmål, indikatorer och uppföljning.

Referenser:

1. Bergh, H. (2005) *Frequent attenders in primary health care - a vulnerable patient group seen from a biopsychosocial perspective*. Department of primary health care, Gothenburg University.
2. Andersson, S., Lynöe, N., Hallgren, C and Nilsson, M. (2004) *Is frequent attendance a persistent characteristic of a patient? Repeat studies of attendance pattern at the family practitioner*, Scandinavian Journal of Primary Health Care, 22:2, 91-94, DOI: 10.1080/02813430410005207
3. Olsson, M. (2006) *Fokusrapport. Akutmottagningens mångbesökare - hur kan vården förbättras*. Forum för kunskap och gemensam utveckling. Stockholms Läns Landsting.
4. Reid, S., Wessely, S., Crayford, T. and Hotopf, M (2002) *Frequent attenders with medically unexplained symptoms: service use and costs in secondary care*, British Journal of Psychiatry, vol. 180, pp. 248–253, 2002.
5. Jyväsjärvi, S., Keinänen-Kiukaanniemi, S., Väisänen, E., Larivaara, P and Kivelä, S. (1998) *Frequent attenders in a Finnish health centre: morbidity and reasons for encounter*, Scandinavian Journal of Primary Health Care, 16:3, 141-148, DOI: 10.1080/028134398750003089
6. Kapur, N., Hunt, I., Macfarlane, G., McBeth, J and Creed, F (2004) *Childhood experience and health care use in adulthood: nested case-control study*. British Journal of psychiatry, vol 185, pp. 134-139, 2004.
7. Mautner, D., Hauchie, P., Brenner, J., Shea, J., Gross, K., Frasso, R., Cannuscio, C. (2013) *Generating hypotheses about care needs of high utilizers: lessons from patient interviews*. Population health management, vol 16. DOI: 10.1089/pop.2013.0033
8. Karlsson, H., Lehtinen, V., and Joukamaa, M. (1995) *Are frequent attenders of primary health care distressed?* Scandinavian Journal of Primary Health Care, 13:1, 32-38, DOI: 10.3109/02813439508996732
9. Olsson, M and Hansagi, H (2001) *Repeated use of the emergency department: qualitative study of the patient's perspective*. Emerg Med J, Vol 18, 430-434, DOI: 10.1136/emj.18.6.430
10. Brennan, J., Chan, T., Hsia, R., Wilson, M and Castillo E. (2014). *Emergency department utilization among frequent users with psychiatric visits*. Academic emergency medicine, 21, 1015-1022. DOI: 10.1111/acem.12453
11. Schilte, A., Portegijs, P., Blankenstein, A., Latour, M., van Eijk, J., Knottnerus, A (2001) *Indicators of childhood adversity in somatisation in general practice*, Scandinavian Journal of Primary Health Care, 19:4, 232-236, DOI: 10.1080/02813430152706747
12. Portegijs, P., Jeuken, FMH., van der Horst, FG., Kraan, HF and Knottnerus A. (1996) *A troubled youth: Relations with somatization, depression and anxiety in adulthood*. Family Practice 1996; 13: 1-11.
13. <https://www.uppdragpsyiskhalsa.se/skydds-och-riskfaktorer-for-psyisk-ohalsa/> 2018-04-06
14. Mörk, E., Sjögren, A och Svaleryd, H. (2015) *Hellre rik och frisk - om familjebakgrund och barns hälsa*. Rapport 2015:13, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering. Uppsala
15. Wiklund-Gustin, L (2013) *Struggling on My Own: A Cognitive Perspective on Frequent Attenders' Conception of Life and Their Interaction with the Healthcare System* Psychiatry Journal, Article ID 580175
16. Sveriges kommuner och landsting (2018) *Strategi för hälsa – Tillsammans varje dag lite bättre*. Stockholm
17. *Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa - Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa*. Statens offentliga utredningar. SOU 2017:47
18. Sveriges Kommuner och landsting (2017) *Barn och ungas hälsa i Sverige – en beskrivning av nuläget*. Stockholm

Verksamhetsinriktning 2019

5

LN VBG180006

Datum
2018-05-14

Diarienummer
LN
VBG180006

Regionkontoret
Stöd och service
Karina Andersson
Nämndsekreterare

Lokala nämnden Varberg

Verksamhetsinriktning 2019

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att

- ställa sig bakom framtaget förslag till verksamhetsinriktning 2019
- överlämna föreslagen inriktning till ny nämnd inför beslut av verksamhetsplan 2019

Sammanfattning

Syftet med verksamhetsplanen är att peka ut nämndens inriktning och prioriterade områden under 2019. Nämnden har, utifrån nämndens inriktning, bearbetat verksamhetsplanen med utgångspunkt från uppdrag och tilldelade mål för att öka nämndens leveransförmåga.

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Tf regiondirektör

Camilla Karlsson
Nämndtjänsteman

Bilaga: Verksamhetsplan 2019

Beslutet ska skickas till

Regionstyrelsen

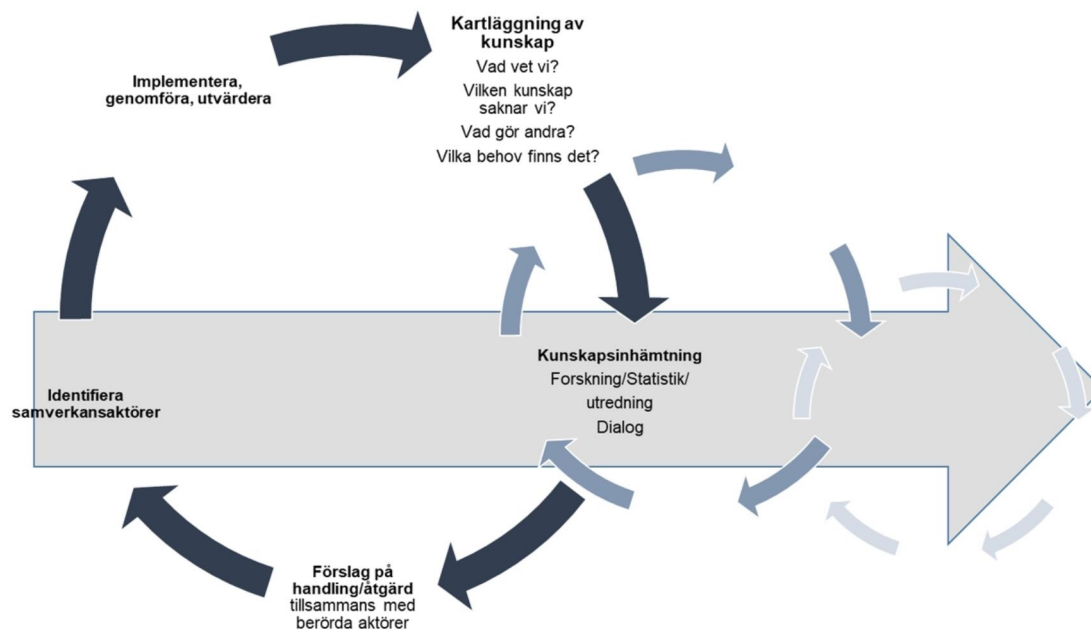
Kunskap, utveckling och samverkan

Varbergsnämnden

- inriktning för verksamhetsåret 2019

Varbergsnämnden har under mandatperioden 2014-2018 arbetat långsiktigt, systematiskt och processinriktat med de behov som nämnden genom kartläggning och dialog identifierat under mandatperioden. Nämnden ser därför att det är viktigt att fortsatt fokusera på de processer och utvecklingsarbeten som redan är initierade. Identifiera vita fläckar och driva insatser som skulle stärka ytterligare förflyttning i nämndens ansvarsområde och inriktning.

Varbergsnämndens inriktning och plan för 2019

Under verksamhetsåret 2019 kommer Varbergsnämndens övergripande inriktning att vara *Psykisk hälsa hos barn och unga*. Nämnden ämnar att inom ramen för inriktningen särskilt fokusera på frågor som rör neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, föräldrastöd, tillit, normer och samverkan. Nämndens intentioner delas in i grunduppdragets tre delar; kunskap, utveckling och samverkan.

Inom ramen för kunskapsuppdraget är det nämndens intention att:

- Undersöka möjligheten att tillsammans med övriga lokala nämnder utveckla ett kunskapsunderlag med fokus på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar för att tydligt måla bilden av frågans angelägenhet
- Sprida och implementera kunskap om maskulinitetsnormers betydelse för psykisk hälsa
- Delta och bidra i Varbergs kommuns arbete med Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP)
- Bidra i arbetet med barn- och elevhälsans årliga workshop om psykisk hälsa
- Följa och bidra i Varbergs kommuns satsning på kompetensutveckling inom området neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Inom ramen för utvecklingsuppdraget är det nämndens intention att:

- Fortsätta utveckla satsningen Värmående ger resultat gemensamt med övriga Lokala nämnder. Utgångspunkten i den fortsatta utvecklingen är vara den utvecklingsplan som framarbetats under 2018 i syfte att utveckla ett delat ägarskap av satsningen
- Fortsätta den initierade satsningen *jämställt föräldraskap* i samarbete med relevanta aktörer inom Region Halland
- Tillsammans med relevanta regionala och lokala aktörer fortsätta utvecklingen av satsningen *samordnad information* för att underlätta och förenkla för unga att få tillgång till stöd och vård
- I samverkan med Trygg i Varberg utveckla arbetssätt för förbättrat bemötande och ökat förtroende
- Fortsätta arbetet utifrån resultatet från satsningen *medskapande med unga om normer*
- Utreda möjligheten att i samarbete med folkhälso- och trygghetsrådets aktörer initiera en satsning på mötesplatser och dialogforum för unga.

Inom ramen för samverkansuppdraget är det nämndens intention att:

- Delta och bidra i samverkan genom folkhälso- och trygghetsrådet och genom trygg i Varberg.
- Delta och bidra i kommunens inkluderingsarbete genom samarbete med inkluderingscentrum.
- Delta och bidra i den lokala arbetsgruppen för föräldrastöd.

Samverkansuppdraget är svårare att avgränsa då samverkan genomsyrar nämndens samtliga processer.

Implementering av åtgärdsförslag gällande ungas psykiska hälsa

Det är även Varbergsnämndens intention att fortsätta arbetet med implementering och förankring av lokala nämnders åtgärdsförslag om ungas livsvillkor och psykiska hälsa både internt och externt. Bilden nedan beskriver det sammanhang där Varbergsnämnden kommer att verka för att skapa en förflyttning och utveckling i frågorna.

Under 2019 kommer nämndens initiativ gällande åtgärdsförslagen särskilt att fokusera på:

- Utveckla den politiska styrningen och beställningen gällande frågor som rör neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

- Ökad tydlighet och förenkling för individen att navigera i stödsystemet (samordnad information)
- Utveckla mål och mätvärden gällande bemötande av människor med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Utveckla strategisk samverkan och definiera mål och indikatorer för samverkan
- Utveckla kunskapsunderlag som skapar en tydlig bild av angelägenheten att arbeta främjande med gruppen unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Beslut om tilldelning av
utvecklingsmedel social
hållbarhet – ansökningsperiod

1

6

LN VBG170018

Regionkontoret
Avdelningen för social hållbarhet
Sophia Croona
Social hållbarhetsstrateg

Lokala nämnden Varberg

Beslut om tilldelning av utvecklingsmedel social hållbarhet – ansökningsperiod 1

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att

- tilldela xx xx kr i utvecklingsmedel för social hållbarhet för ansökningsperiod 1, 2018
- anteckna den lämnade informationen om utvecklingsmedel för social hållbarhet till protokollet.

Sammanfattning

Under 2018 har Varbergsnämnden avsatt 80 000 kr i utvecklingsmedel för social hållbarhet. Det övergripande syftet är att utveckla det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom området med särskilt fokus på insatser för en mer jämlik hälsa. Som en följd av resultaten från genomförda dialoger kring unga och unga vuxnas psykiska hälsa har Varbergsnämnden under 2018 valt att särskilt prioritera insatser med fokus på barn och ungas psykiska hälsa.

Ansökan om utvecklingsmedel för social hållbarhet är uppdelad i två perioder under 2018. Under sammanträdet fattas beslut om tilldelning av utvecklingsmedel för ansökningsperiod 1, 2018.

Bakgrund

Under 2018 har Varbergsnämnden avsatt 80 000 kr i utvecklingsmedel för social hållbarhet. Det övergripande syftet är att utveckla det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom området social hållbarhet med särskilt fokus på insatser för en mer jämlik hälsa.

Som en följd av resultaten från genomförda dialoger kring unga och unga vuxnas psykiska hälsa, som samtliga lokala nämnder genomförde under 2017, har Varbergsnämnden valt att särskilt prioritera insatser med fokus på barn och ungas psykiska hälsa under 2018.

[Skriv text]

Bedömningskriterier

Under 2018 sker bedömning av inkomna ansökningar utifrån följande kriterier:

1. Utvecklande arbete

I vilken utsträckning insatsen bidrar till utveckling av arbetet inom området social hållbarhet med särskilt fokus på barn och ungas psykiska hälsa.

2. Genomförbarhet och långsiktighet

Genomförbarheten och långsiktigheten bedöms utifrån beskrivningen av aktiviteter, mål, budget och uppföljning.

3. Koppling till Varbergsnämndens prioriteringar utifrån Region Hallands tillväxtstrategi och hälso- och sjukvårdsstrategi

- Jämlik hälsa

I vilken utsträckning insatsen bidrar till en god start i livet och verkar för att utjämna hälsoskillnader.

- Samverkan

I vilken utsträckning insatsen omfattas av olika verksamheter/aktörer, hur insatsens resultat kan komma fler verksamheter/aktörer tillgodo och hur insatsen eventuellt bidrar till ny form av samverkan.

4. Målgruppens delaktighet

I vilken utsträckning målgruppen tar del av aktiviteter inom ramen för insatsen och/eller deltar aktivt i utformningen av genomförandet av insatsen.

Uppföljning

Inom tre månader efter avslutad insats ska en slutrapport lämnas in som bland annat svarar på följande:

Hur många tog del av insatsen? Uppnåddes uppsatta mål? Vilka aktiviteter genomfördes? Hur har uppföljning/utvärdering skett? Hur lever insatsen vidare?

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet medför ekonomiska konsekvenser i form av xx kr i utvecklingsmedel för social hållbarhet.

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Tf regiondirektör

Camilla Karlsson
Nämndtjänsteman

Bilaga:

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Genomförda och planerade aktiviteter 2018

7

LN VBG180009

Regionkontoret
Stöd och service
Karina Andersson
Nämndsekreterare

Lokala nämnden Varberg

Genomförda och planerade aktiviteter 2018

Förslag till beslut

Varbergsnämnden beslutar att

- notera genomförda och planerade aktiviteter 2018
- arbeta efter framtagna planering

Sammanfattning

Vid sammanträdet redovisas och diskuteras Varbergsnämndens genomförda och planerade aktiviteter 2018.

Genomförda aktiviteter 2018-04-17 – 2018-05-28

1. Återkoppling fokusgrupper, Veddige, 19 april – Stefan, Sophia
2. Länspresidiet, Hylte, 7 maj – Anne, Camilla
3. Folkhälso- och trygghetsrådet, 8 maj – Camilla, Sophia
4. Återkoppling dialog unga och unga vuxnas psykiska hälsa, Drottning Blankas gymnasium, 9 maj – Margareta, Sophia
5. Återkoppling fokusgrupper Södertull, 16 maj – Stefan, Camilla
6. Dialog mellan regionstyrelsens utskott och lokala nämnder, 22 maj – Camilla
7. Teater med Hjärnkoll, 23 maj - nämnden
8. Återkoppling fokusgrupper, Bua, 24 maj – Margareta, Sophia

Planerade aktiviteter

1. Återkoppling fokusgrupper, Apelvikhöjd, 28 maj – Margareta, Sophia
2. Återkoppling dialog unga och unga vuxnas psykiska hälsa, Drottning Blankas gymnasium, 4 juni – Stefan, Anne, Sophia
3. Folkhälso- och trygghetsrådet, 4 september, Stefan, Anne, Sophia
4. Länspresidium, Falkenberg, 4 september, Anne, Camilla
5. Dialog med RS utskott, 11 september – Stefan, Anne, Camilla

[Skriv text]

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Tf regiondirektör

Camilla Karlsson
Nämndtjänsteman

Bilaga: Genomförda och planerade aktiviteter 2018

Beslutet ska skickas till

Expedieras ej

Genomförda och planerade aktiviteter 2018 - Varbergsnämnden

Reviderad 2018-05-14

Aktivitetsplan

Datum	Aktivitet	Syfte	Arrangör/ målgrupp/ plats	Ansvarig/ deltagare
15 januari	Länspresidium	Lokala nämnders presidier samt nämndtjänstemän träffas	Laholm	Presidie Nämndtjänsteman
23 januari	Varbergsnämndens Presidium	Inför nämnd 5 februari	Stadshus B, sammanträdesrum B3 Varberg	Presidie Nämndtjänsteman Strateg
23 januari	Dialog med RS au	<ul style="list-style-type: none"> Lokala nämnders roll och uppdrag RS/LN Plan kunskapsunderlag inför budget 2020 LN	Regionkontoret	Presidiet Nämndtjänsteman
31 jan – 1 feb	Nätverks-konferens 2018	Tema under dagarna: <ul style="list-style-type: none"> Digitalisering Organisationskultur Välfärdsuppdragets innehåll	Karlstad	Nämndtjänsteman
5 februari	Varbergsnämnden		Sammanträdesrum Varberg	Nämnden Nämndtjänsteman Strateg
15 februari	Konferens	Föreläsning om arbete och sysselsättning	Komedianten Varberg	Nämndled
26 februari	Varbergsnämndens Presidium	Inför nämnd 12 mars	Stadshus B, sammanträdesrum B3 Varberg	Presidie Nämndtjänsteman Strateg
6 mars	Folkhälso- och trygghetsråd		Varberg	Presidiet Nämndtjänsteman Strateg
12 mars	Varbergsnämnden		Stadshus B, sammanträdesrum B2 Varberg	Nämnden Nämndtjänsteman Strateg

14 mars	Bockstensskolan, flexteamet			Ordförande
15 mars	Dialog med driftnämnden Närsjukvården och driftnämnden Ambulans, diagnostik och hälsa	Länspresidiet	Falkenberg	Ordf V ordf Nämndtjänsteman
19 mars	Länspresidium	Lokala nämnders presidier och dess tjänstemän	Kungsbacka	Presidie Nämndtjänsteman
29 mars	Varbergsnämndens Presidium	Inför nämnd 16 april	Stadshus B, sammanträdesrum B3 Varberg	Presidie Nämndtjänsteman Strateg
12 april	Dialog Brukarrådet			Ordförande
16 april Heldag	Varbergsnämnden		Stadshotellet Varberg	Nämnden Nämndtjänsteman Strateg
19 april	Återkoppling fokusgrupper		Veddige	Ordf Strateg
7 maj	Länspresidium	Lokala nämnders presidier samt dess nämntjänstemän träffas	Hylte Charlottenlund, Långaryd	Presidie Nämndtjänsteman
8 maj	Folkhälso- och Trygghetsrådet		Varberg	Nämndtjänsteman Strateg
9 maj	Återkoppling dialog unga och unga vuxnas psykiska hälsa		Drottning Blankas gymnasium	Ledamot Strateg
14 maj	Varbergsnämndens Presidium	Inför nämnd 28 maj	SammanträdesrumSälen, regionkontoret, Halmstad	Presidie Nämndtjänsteman Strateg
16 maj	Återkoppling fokusgrupper		Södertull, Vbg	Ordf Nämndtjänsteman

22 maj	Dialogmöte mellan RS utskott och lokala nämnder	<ul style="list-style-type: none"> Budget 2019 RS Kunskapsunderlag 2020 Uppföljning lokala nämnders roll och uppdrag 	Regionkontoret	Presidie Nämndtjänsteman
23 maj	Teater med Hjärnkoll		Varberg	Nämnden
24 maj	Återkoppling fokusgrupper		Bua	Ledamot Strateg
28 maj	Varbergsnämnden		Stadshus B, sammanträdesrum B3 Varberg	Nämnden Nämndtjänsteman Strateg
28 maj	Återkoppling fokusgrupper		Apelvikshöjd	Ledamot Strateg
4 juni	Återkoppling dialog unga och unga vuxnas psykiska hälsa		Drottning Blankas gymnasium	Ordf Vice ordf Strateg
20 augusti	Varbergsnämndens presidium	Inför nämnd 3 september	Stadshus B, sammanträdesrum B3 Varberg	Presidie Nämndtjänsteman Strateg
3 september	Varbergsnämnden		Stadshus B, sammanträdesrum B1 Varberg	Nämnden Nämndtjänsteman Strateg
4 september	Folkhälso- och Trygghetsrådet		Varberg	Ordf Strateg
4 september	Länspresidium	Lokala nämnders presidier och dess tjänstemän träffas	Falkenberg	V ordf Nämndtjänsteman
11 september	Dialog mellan RS utskott och lokala nämnder	Kunskapsunderlag inför budget 2020 LN	Halmstad	Presidie Nämndtjänsteman
24 september	Varbergsnämndens presidium	Inför nämnd 8 oktober	Stadshus B, sammanträdesrum B3 Varberg	Presidie Nämndtjänsteman Strateg

8 oktober	Varbergsnämnden		Stadshus B, sammanträdesrum B1 Varberg	Nämnden Nämndtjänsteman Strateg
11 oktober	Lokala nämnders utvecklingsdag	Gemensam utvecklingsdag för lokala nämnder	Varberg	Nämnden Nämndtjänsteman Strateg
12 oktober	Länspresidium	Lokala nämnders presidier och dess nämndtjänstemän träffas	Varberg	Presidiet Nämndtjänsteman
22 oktober	Varbergsnämndens presidium	Inför nämnd 29 oktober	Stadshus B, sammanträdesrum B3 Varberg	Presidie Nämndtjänsteman Strateg
23 oktober	Äppelveckan – aktiviteter		Varberg	Ordf Strateg
29 oktober	Varbergsnämnden		Stadshus B, sammanträdesrum B3 Varberg	Nämnden Nämndtjänsteman Strateg
19 november	Varbergsnämndens presidium	Inför nämnd 6 december	Stadshus B, sammanträdesrum B3 Varberg	Presidie Nämndtjänsteman Strateg
26 november	Länspresidium	Lokala nämnders presidier samt dess nämndtjänstemän träffas	Halmstad	Presidie Nämndtjänsteman
6 december	Varbergsnämnden		Stadshus B, sammanträdesrum B3 Varberg	Nämnden Nämndtjänsteman Strateg
4 december	Folkhälso- och Trygghetsrådet		Varberg	Presidie Nämndtjänsteman Strateg
4 december	Dialog mellan RS au och lokala nämnder OBS längre möte 3 timmar	Uppföljning av mandatperioden som helhet RS/LN	Regionkontoret	Presidie Nämndtjänsteman

--	--	--	--	--